

N-S-F

Dráadlooze Telefonie

NEDERLANDSCHE SEINTOESTELLEN-FABRIEK

„Nous SOMMES FORTS”

Deze geslagde woordspeling op onze welbekende lintelen is geen vondst van ons zelf, maar een trouvaille van een dor geestdriftige luisteraars naar onze Zondagavond-concerten.

Wij aanvaarden dezon siernaam als ons devies. **HET DOEL** van onze Zondagavond-concerten is tweeledig:

1. Een zendstation experimenteel uit te werken, dat de muziek of het gesproken en gezongen woord woergoeft, zooals het den microfoon bereikt, waar die microfoon ook opgesteld zij.

2. Den Nederlandschen luisteraars vocale en instrumentale muziek aan te bieden, die hen boeit; die de moeite van het aanhooren waard is.

HET GEVOLG van dit stroven is, dat de belangstelling der Nederlandsche radioboefonars zich op de N. S. F. concentreert; de N. S. F. verhoort zich in die belangstelling.

Vraagt een Uwor bekonden om raad voor het aanschaffen van een radio-apparaat, noem slechts drie wolkende letters:

N. S. F.

on zij zullen u blijvend hulldigen als een good adviseur. (De N. S. F. prijscourant is tegen inzending van f 0,15 in postzegels verkrijgbaar).

Inlichtingen bij de

Nederlandsche Seintoestellen Fabriek, HILVERSUM.

Adres voor den Haag:
2e Emmastraat 268, Tel. 233 B.

Adres voor Ned. Oost-Indië:
N. T. M. „Radio-Holland”,
Tandjong-Priok.

HILVERSUM

TELEF: NO
-1821-

-HOLLAND-

TEL: ADR
-SIGNAL-

P. C. G. G.

dankt zijn succes aan jarenlange proefnemingen onder bekwame technische leiding zonder hulp van vreemden.

In principe bezitten lampzenders en lampontvangers dezelfde eigenschappen en eigenaardigheden der

Hoogfrequentietechniek.

Daardoor kennen wij de eischen waaraan de lampontvangers moeten voldoen en door welke constructies, schakelingen en montage hieraan voldaan kan worden.

Onze streng doorgevoerde, aan de eischen aangepaste constructies, zelfs van de kleinste onderdelen, bezorgden, met de prima afwerking, onze apparaten den naam van

„BETROUWBAAR”, „SELECTIEF” en „SCHITTEREND UITGEVOERD”.

ÉÉN bezoek aan onze demonstratie-zaal (geopend op werkdagen van 9½—6½ uur en op tijdig verzoek ook 's avonds) of **bespreking met één onzer technikers**, brengen U verder dan tijdschriften of boeken U dit in maanden zouden kunnen duidelijk maken.

N. V. Ned. Radio Industrie
Telefoon Marnix 3080.

Beukstraat 8-10

bij Valkenboschplein lijn 3, 12
te 's-GRAVENHAGE.

18 OCT. 1923

ABDULLA & Co., Ltd.,

173 NEW BOND STREET, LONDON W 1.
MAKERS OF SUPERB CIGARETTES.

No. 34

Firma W. BOOSMAN, Warmoesstraat 97,
Amsterdam. Tel. 9103 N.
Instrumentmaker der Kon. Ned. Marine.
Opgericht 1856

PRIMAIRE ontvanger voor telefonie en telegrafie
zonder lamp en spoelen, gemonteerd op ebonieten
frontplaat vanaf f 47.50

SECONDAIRE ontvanger vanaf 90.—
GENERAL RADIO condensatoren en transforma-
toren.

MURDOCK condensatoren en weerstanden.
RADION knoppen en schalen.
DUBILIER rooster en blokcondensatoren.
FRESHMAN roostercondensatoren met regel-
baren lekweerstand.

HART & HEGEMANN Radio materiaal.
PHILIPS, S. F. R. en **TELEFUNKEN** lampen.

Onze nieuwe geïllustreerde prijscourant verschijnt
binnen enkele weken en wordt op aanvraag gratis
toegezonden.

AMATEURS weet U dat de
TELEFUNKEN dubbelroosterlamp

R. E. 26

TIEN GULDEN en de
TELEFUNKEN enkelroosterlamp

R. E. 11

ZEVEN GULDEN kost?

SIEMENS & HALSKE A. G.
Afd. Telefunken.
Telefoon Haag 1850.

Filiale 's-Gravenhage.
Huygenspark 38—39.
Interc. letters E' en E''.

FIRMA G. H. VELTHUISEN
Oude Molstr. 18 (Anno 1891) Juffr. Idastr. 5
Tel. H. 2412 -- DEN HAAG

De voordeelen van een **PHILIPS** dubbel-
rooster zijn: Lange levensduur, voltage 3,5
verbruik 0,5 Amp. Anodespanning als ont-
vanglamp 2 à 4 Volt, als versterker 4 à 10
Volt. Daar de Anode slechts max. 10 Volt
behoeft te zijn is de ontvangst dan ook zoo
volmaakt mogelijk en in verhouding met
andere lampen (zonder hinderlijk geruisch)
het beste wat er denkbaar is. Prijs f 10.—
met gebruiksaanwijzing.
Prijscourant gratis.

Electro Technisch Werktuigkundig en
Radio Bureau

J. V. Bergman

Delft, Oosteinde 122a.

Telefoon 662.

LEVERT ALLE ONDERDEELEN
voor Uw ontvangtoestel tegen de laagste
prijzen. — Vraagt U eens prijscourant.

't Hart en Hegeman Materiaal
bespaart U vele onaangenaamheden.

COMMERCIEEL ELECTROTECHNISCH BUREAU - AMATEURAFDEELING

ROTEERENDE-GELIJKRICHTERS

geheel compleet met Transformator, regelweerstand, ampère-
meter, uitschakelaar en automatische uitschakelinrichting.
f 55.— en f 65.—

TRILLER-GELIJKRICHTERS

in schakelborduitvoering, met voltmeter, amp. meter, regel-
weerstand en spaartransformator. f 75.— en f 100.—

DE NIEUWE LORENZ-TELEFOON

met concentrische opstelling van het magneetsysteem.
f 18.—

ELECTROLYTISCHE GELIJKRICHTERS

Vier cellen gemonteerd in Graetzsche schakeling, met
aftaktransformator, sec. 10, 20, 30, 40, 50 en 60 Volt.
f 55.—

CEB-TELEFONIE-ONTVANGER

variometersysteem voor ontvangst van telefoniestations in
een meetbereik van 350—2800 M. f 75.—

RADIO-VOLTMETERS

in horloge-vorm, met 2 meetbereiken: 0—6 Volt en
0—80 Volt. f 5.50.

Vraagt schriftelijk offerte aan onze afdeling R. A, of bezoekt onze monsterzaal
LAAN VAN MEERDERVOORT 30 - DEN HAAG - TEL. MARNIX 5277.

RADIO-EXPRES

DIT BLAD VERSCHIJNT IEDEREN DONDERDAG.

De abonnementsprijs bedraagt, bij vooruitbetaling, f 2.— per halfjaar voor het binnenland en f 3.— voor het buitenland. Voor leden der Nederlandsche Vereeniging voor Radio-Telegrafie is de abonnementsprijs per halfjaar f 0.75 voor het binnenland en f 1.75 voor het buitenland, eveneens bij vooruitbetaling te voldoen.

Losse nummers f 0.15 per stuk.

Uitgave van N. VEENSTRA, Laan van Meerdervoort 30, den Haag, Tel. Marnix 2112

Correspondentie zoowel voor Administratie als Redactie gelieve men te zenden a/h adres: Laan v. Meerdervoort 30, 's-Gravenhage.

Miniwatt-ontvanglampen.

Van de N. V. Philips' Gloeilampen-fabrieken ontvingen wij ter beproefing eenige ontvanglampen voorzien van een geheel nieuw soort gloeidraad, waardoor een uiterst gering stroomverbruik is verkregen. De gloeidraad moet n.l. aangesloten worden op ongeveer 1.6 tot 1.8 Volt en verbruikt daarbij ongeveer 0.15 Ampère. De anode-spanning is 30-75 Volt.

De groote besparing aan gloei-stroom volgt direct uit een vergelijking met de vroegere Philips D-typen. Deze toch verbruiken 0.5 Ampère bij $3\frac{1}{2}$ Volt dus $0.5 \times 3.5 = 1.75$ Watt, terwijl de thans op de markt te brengen Miniwatt-ontvanglampen slechts een gloeidraadverbruik hebben van $0.15 \times 1.8 = 0.27$ Watt, dat is het $\frac{1}{6}$ tot $\frac{1}{7}$ deel van de andere D-typen. De duur van een ontlading der gloeistroom-accu is dus door het gebruik van het nieuwe type Miniwatt-ontvanglampen meer dan verzevoudigd. Het kleine stroomverbruik maakt het voorts mogelijk, in plaats van accumulatoren droge elementen in den gloeiketen te gebruiken.

Behalve deze besparing in gloei-stroom bieden de nieuwe Miniwatt-ontvanglampen het belangrijke voordeel van bij afwezigheid van signalen geheel geruischloos te zijn, terwijl de versterking minstens die van de oudere typen evenaart of zelfs nog overtreft. Zij zijn dus bij uitstek geschikt voor het gebruik in meervoudige versterkers.

Voorloopig komt ons bij het gebruik als detector voor, dat zij iets moeilijker genereeren, hetgeen echter naar wij hopen nog wel ondervangen zal kunnen worden.

Ontvangst op twee aardleidingen.

Enige lezers vragen ons inlichtingen over ontvangst met aarddraden in plaats van met antenne.

Dat is volstrekt geen nieuwtje. Ook heeft er in „Radio Nieuws” van 1

Juli 1919 reeds een hoofdartikeltje over gestaan, waarin kort is samengevat, wat in verband daarmee van belang is.

Het eenige, dat daar niet in staat, is, dat terwijl de Amerikaan Rogers er in Amerika mee experimenteerde, de heer A. E. Vlugg, ambtenaar der rijkstelegraaf, er in ons eigen land ook al mee bezig was en het grondig

teurstation); men heeft enkel aan de knoppen antenne-aarde twee verschillende aardleidingen te verbinden. Men kan de primaire met serie-condensator afstemmen en men kan ook met aperiodische primaire werken, d.w.z. zonder condensator, enkel met een spoeltje van 6 à 30 kleine windingen, dat dan dienen kan voor alle golven. Alleen de secundaire wordt dan afgestemd.

Zooals gezegd, men kan de proef doen met elke twee willekeurige aardleidingen. Bijv. gas- of waterleiding enerzijds, aardplaat in den tuin anderzijds. Veel betere signaalsterkte verkrijgt men echter door aan één zijde, of aan beide zijden zeer lange in den grond gegraven draden te bezigen. Dit kunnen zijn: geïsoleerde draden, aan de eindpunten geaard, of ook aan de einden geïsoleerd; het kunnen ook zijn geheel blanke draden. Beste geluidsterkte bij iets minder dan $\frac{1}{2}$ golfengte als lengte voor elken draad.

In elk geval is de geluidsterkte steeds kleiner dan bij gebruik van even lange bovengrondsche draden. De aarddraden vertoonen gelijkricht-effect evenals andere lange horizontale draden (beste ontvangst uit richtingen, waarheen de draden wijzen).

Voordeel kan het gebruik van aarddraden opleveren ten opzichte van luchtstoringen. Die komen op aarddraden méér verzwakt door dan de seintekens. Het schijnt, dat 't leggen der draden in vochtige aarde (zelfs als ze blank zijn) of op eenige diepte in zoet water, de storingen naar verhouding het meest verzwakt. Diepten van 30 c.M. à 1 M. worden aanbevolen.

Het idee van Rogers en ook van Tesla, dat de ontvangst op aarddraden zou bewijzen, dat de draadloze ontvangst eigenlijk op aardstromen berust, met ethergolven als bijkomend verschijnsel, is absoluut in strijd met 't feit, dat aarddraden altijd zwakker ontvangen dan bovengrondsche. De aarde is half geleider, half isolator. Men kan zich denken, dat de ether-

Weet u wel

dat „Radio-Expres” het eenige radio-weekblad is, dat vrijwel alle de duizenden actieve amateurs in Nederland bereikt? Het is de stem der amateurs zelf.

Zijn eigen blad.

Waar ieder volbloed amateur meedoet om zijn blad, de „Radio-Expres” onder ieders bereik te brengen, voorspel ik u, dat in de toekomst de oplage zal worden gelijk die der groote dagbladen.

Leeuwarden.

Th. van Domburg.

Enthousiast.

Ik kan u verzekeren, dat ik een „Radio-Expres”-enthousiast ben en het blad steeds vóór Vrijdagavond van begin tot eind heb gelezen.

's-Gravendeel.

F. H. H. Nijhof.

uitprobeerde. Dat bleek n.l. pas later.

De heer Vlugg heeft in dezen even groote uitvindings-aanspraken als de heer Rogers. Hij heeft zijn stelsel van aardontvangst te Sambeek in het groot kunnen doorvoeren en het resultaat was van dien aard, dat de lange V-antenne te Sambeek kon worden weggenomen.

Voor aardontvangst kan men elk gewoon ontvangtoestel met inductieve koppeling gebruiken (fig. 66 Ama-

Muzikale Omroep.

(Nadruk zonder bronvermelding verboden).

Uit te zenden met den zender van P C G G, den Haag,
Golf lengte 1070 meter.

Het programma van Donderdag 25 October is nog niet bekend.

In Radio Expres van volgende week:

Beschrijving en foto's van P C G G's nieuwe klankzaal.

Heden, Donderdag 18 October, 8.30 n.m., wordt de nieuwe
klankzaal van P C G G voor het eerst in gebruik genomen voor
den Muzikalen Omroep der Ned. Ver. voor Radiotelegrafie.

golven daarin verzwakt doordringen en in een in die middenstof gelegden goeden geleider stroomen opwekken, precies als in elke horizontale antenne, maar . . . verzwakt. Dat is het meest aannemelijk.

En met deze gegevens kan verder ieder die lust heeft, er zelf de proef eens van nemen.

C.

De amateurs en de handel.

Van de firma W. Boosman te Amsterdam ontvingen wij het volgende schrijven:

„Naar aanleiding van het geschrevene in „Radio-Expres” onder „De amateurs en de handel”, kunnen wij U mededeelen, dat naar aanleiding van het z.g. schema's „overspreken” er in die zelfde week eenige amateurs bij ons kwamen met het verzoek hun die artikelen te leveren, welke in genoemd schema waren aangegeven.

„Wij zouden het als handelaar dus zelfs zeer op prijs stellen wanneer er meer schema's „overgesproken” werden.

„Met Uwe opmerking dat tusschen de amateurs en den reëelen handel al die jaren een nauwe en vriendschappelijke band bestaat, zijn wij het volkomen eens.

„Wij deelen U nog mede, dat wij beschikbaar stellen als prijs voor goede oplossers van Radio-rebusen, J. Hart & Hegeman variable condensator van 0.001 mf. en één van 0.0005 mf. beide compleet met knop en schaal.”

Met een dergelijk, wederom tastbaar bewijs van instemming zijn wij

uit den aard der zaak zeer ingenomen.

Een Tsjechisch station ?

In verband met het antwoord op de vraag van J. D. J. v. G. te Goes in Radio-Expres No. 31 en op die van W. B. te Zwolle in R.-E. No. 33 over een station op 1000 à 1100 M. golflengte, meldt de heer Nijhof te Deventer het volgende:

Ik hoor dit station hier te Deventer vrij geregeld en wel met een bijna even groote energie als P C G G voor de tijdelijke stopzetting. Er wordt veel pianomuziek gegeven, terwijl de verschillende aankondigingen den indruk wekken, dat ze door een vrouw geschieden.

Ik durf met vrij groote zekerheid zeggen, dat er zoomin Fransch als Duitsch of Engelsch wordt gesproken, doch vermoed, dat het Tsjechisch is en ik meen ook den naam Praag gehoord te hebben; zeker weet ik dit echter niet. De zuivere uitspraak van Deutsche woorden in de titels van verschillende muziekstukken versterkt mijn vermoeden, evenals het feit, dat de seintijden niet met de verandering van zomertijd in wintertijd zijn meegegaan, zooals die der Franse stations, maar dezelfde zijn gebleven, dus bij ons nu een uur vroeger, en wel meest tusschen ongeveer half zeven en zeven uur en daarna met een korte pauze weer tusschen half acht en acht uur 's avonds. Begin en einde heb ik nog nooit nauwkeurig kunnen constateeren door gebrek aan tijd.

Wij teekenen hierbij aan, dat vol-

gens onze opgaven Praag werkt op 1800 meter en concert geeft te 7.20, 9.20, 11.20 v.m. en 2.20 en 9.20 n.m.

Vonkjes uit de Radiowereld.

Van 18 tot 21 November wordt in White City te Londen een Britsche tentoonstelling van draadlooze telegrafie gehouden.

Amateurvergunningen in Duitschland.

Vanaf Maandag 15 October heeft iedereen in Duitschland het recht, tegen betaling van 10 goudmark bij zich aan huis een ontvangstation op te stellen.

Omroep van Eberswalde.

Het proefstation der C. Lorenz A.G. te Berlijn heeft thans de roepletters A 8 en werkt zooveel mogelijk Dinsdags en Donderdags 7.15—8.15 Avonds. tijd, golf 2700 M.

Dit station zal eerstdaags een speciaal C. E. B.-concert geven voor Holland. Het programma daarvan zal tijdig worden gepubliceerd.

De Engelsche omroep.

De golflengten van eenige der Engelsche stations zijn gewijzigd en tijdelijk vastgesteld als volgt:

Londen 363, Manchester 370, Bournemouth 385, Aberdeen 495 meter. De overigen zijn gelijk gebleven.

Op het programma voor het winter-seizoen van Birmingham 5 IT staan:

4 Nov. „Schöpfung” van Haydn; 11 Nov. „The Last Post”, Stanford; 14 Nov. „Hiawatha”, Coleridge Taylor; 21 Nov. „Zauberflöte”, Mozart; 12 Dec. „Bohemian Girl”, Balfé; 21 Dec. „Lohengrin”, Wagner; 24 Dec. „Messias”, Händel.

Engelsche Omroepprogramma's.

Het volgende is ontleend aan de programma's der Engelsche telefoniestations, alles in Holl. tijd (wij geven alleen zeer bijzondere programnummers).

Cardiff 5 WA 353 M. 18 October 7.50—9.50. Iersche avond. Er worden 3 korte tooneelstukjes gegeven. Vrijdag 19 Oct. 3.50—4.50 (elken dag op dat uur) aansluiting op orkest Capital Bioscope; 7.50—9.35 Zangavond (groot koor met orkest). Zaterdag 20 Oct. 7.50—9.50 populaire avond (van alles); 8.55—9.10 klucht „Feed and Brute”.

Londen 2 LO 363 M. Donderdag 18 Oct. 7.50—9.50 „Macbeth” van Shakespeare; 10.05—11.05 dansmuziek door Het Savoy Orpheans in de balzaal van 't Savoy Hotel Strand-Lon-

don. Het Savoy Orpheans is speciaal voor de radioconcerten samengesteld en bestaat uit 11 personen, weergegeven door al de BBC stations. Vrijdag 19 Oct. 7.50—10.50 draadloos orkest met zangnummers. Zaterdag 20 Oct. 8.20—8.50 en 10.20—10.50 2 L O dansorkest; 7.50—8.20 en 8.50—9.20 „Roosters” concert party; 22 Oct. speciale Wagner-avond door versterkt 2 L O draadloos orkest onder leiding van Mr. Aylmer Buesst.

Manchester 2 ZY 370 M. 18 Oct. 11.50—12.50 2 ZY trio (slechts één keer per week) geeft 2 ZY een morgenconcert en wel des Donderdags. Vrijdag 19 Oct. 3.50—4.50 aansluiting op 't Oxford bioscope theater (iederem dag uitgezonderd des Zondags en Donderdags); 8.35—9.05 operamuziek door 't orkest van het Piccadilly bioscope theater, verder zang en voordrachtnummers. Zaterdag 20 Oct. 6.50—7.20 orgelbespeeling in 't Piccadilly bioscope theater; 8.05—9.50 en 10.00—10.35 dansmuziek.

Newcastle 5 NO 400 M. Donderdag 18 Oct. 7.55—9.20 Jasz-orkest en zangnummers. Vrijdag 19 Oct. 7.55—9.50 en 10.05—10.35 mannenkwartet afgewisseld door cornet en piano solo's. Zaterdag 20 Oct. 7.55—9.25 en 10.05 draadloos orkest en W. A. Grosse's trio.

Glasgow 5 SC 415 M. Vrijdag 19 Oct. 3.50—4.50 Draadloos trio (iederem dag uitgezonderd des Zondags); 8.05—10.50 Dansorkestavond, afgewisseld door zang en pianonummers en nieuws-bulletin. Zaterdag 20 Oct. 7.35—10.50 Orkest en Mannenkwartet.

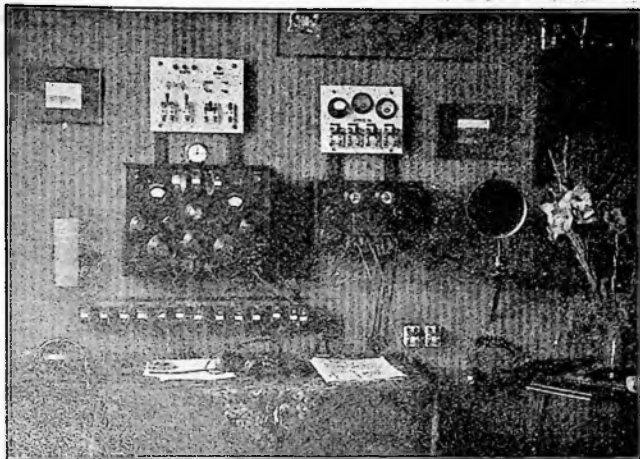
Birmingham 420 M. 5 1 T. Donderdag 18 Oct. special Beethoven programma door orkest en piano solo van 7.50—9.50. Vrijdag 19 Oct. 3.50—4.50. Mr. Paul Rimmer's orkest spelende in de Lorells bioscope 7.50—10.50. Zaterdag 9.05—9.25 scene uit de koopman van Venetie (Gerechtsscene); 10.05—10.20 scene's uit Shakespeare's werken; 10.20—11.05 orkest.

Bournemouth 6 BM 385 meter. Woensdag 17 Oct. opening te 8.20, sluiting te 10.50.

Aberdeen 2 BD 495 M. Geen opgaven.

* * *

Met de opera Faust, die op 25 Oct. door 2 L O gedeeltelijk uitgezonden zal worden, gespeeld in „De Old Vic” theater in Londen, zal iets nieuws gedaan worden wat betreft de aansluiting aan een theater. Anders ging het per telefoon, nu zal men het draadloos overbrengen van het theater naar het Marconi house, vanwaar dan wederuitzending plaats heeft. Op welke

Als men er wat moeite aan besteedt.

De heer F. A. Nieuwenhuizen te Gameren zendt ons bovenstaande foto van zijn installatie. Hij schrijft:

Het ontvangtoestel met afzonderlijke 2 lampiaagfrequentversterker is geheel door mij zelf gebouwd en grotendeels ook door mij zelf vervaardigd. Door schakelaars op het eerste schakelbordje kan ik luisteren op 1, 2 of 3 draden van mijn driedraads 100 meters lange ± 17 meters hooge, geheel vrijstaande antenne of op een kleine, binnenshuis gespannen antenne van ± 30 meters

lengte. Op den ontvanger bevinden zich 3 variabele condensators + fijn-regelaar. De laagfrequentversterker is, evenals de ontvanger, met Siemens Schottky lampen voorzien; afzonderlijk regelbare roosterspanningen zijn aangebracht. Met wipschakelaars kan ik direct overgaan van onversterkt op 1 of 2 maal versterkt. Drie voltmeters en twee Ampèremeters stellen mij in staat, steeds alle spanningen en stroomverbruiken te controleren.

golf is niet bekend, maar in den schouwburg moet dus een zender zijn opgesteld. In 't vervolg zal ieder stuk, gespeeld in de „Old Vic” Theater, draadloos gegeven worden.

Vandaar zeker deze uitgaaf voor het plaatsen van een zender in het theater. Het „Old Vic” theater ligt aan den anderen kant van de Thames, volgens mijn schatting 3 à 4 K.M. afstand. J. v. d. Berg.

Radio-Concerten.

Programma van het concert op Vrijdag 19 October 9 uur n.m.; uit te zenden met den zender der fa. Ch. Velthuisen, den Haag. Roepletters PCKK. Gollflengte 1050 meter, te geven door mevr. Verkroost-Sablirrolle, sopraan; den heer Leo Kampfraat piano accompagnateur.

1. Air de Byoux, Faust de Gounod;
2. Liebesfeier, Felix Weingartner;
3. Liedeke, Daniel-Ruyneman;
4. Kronjongliedjes (2), Daniel Ruyneman;
5. Nymphes, Sylvains-Bemberg;
6. Mai, Reinaldo Hahn;
7. Ma Curly-Headed Baby;
8. Good bye, Paolo Tosti;
9. Liefde, Tusschenbroek.

Inplaats van Vrijdag 26 October zal op Dinsdag a.s. 23 October concert worden gegeven.

Programma van het Radio-concert, Zondag 21 October 1923 des voormiddags van 10 tot 11 uur, uit te zenden op een golfengte van 1100 meter met den telefoniezender PCUU (Heussenlaboratorium, Sonostr. 77 te 's-Gravenhage) met medewerking van The Hague Jazz Boys, onder-leiding van den Heer W. R. de Greve. 1. The Hague Jazz Boys Marsch; 2. Foot-Foot Footsie; 3. En Caravane; 4. Toujours-toujours; 5. Les nuits du bois; 6. l'aint nobody's darling; 7. Mr. Gallagher & Mr. Shean; 8. Home sick; 9. Farwell blues; 10. Hordhoe blues; 11. Yes, we have no bananas; 12. Carolina in the morning.

Op Zondagavond 21 October, des avonds te 8.30, op een golfengte van 10.50 meter, geeft de N. S. F. te Hilversum een draadloos concert.

De medewerkenden aan het concert zijn ditmaal: mevr. Gusta Reclaire, Hilversum, zang; mevr. Leo-

Oplossing radio-rebus van No. 33.

De oplossing onzer laatste radio-rebus luidt:

Waarom werkt mijn toestel niet? Vraag in Radio Expres om raad!
Ingekomen is het reusachtige aantal van 545 oplossingen, waarvan 452 goede.

Bij loting is als prijswinnaar aangewezen de heer G. A. van Till te Ede, wien op zijn verlangen de Nutmeg-variometer, aangeboden door de Fa. v. Santen te Amsterdam wordt toegezonden.

* * *

Waarom werkt mijn toestel niet?

Zei Jan tot zijnen maat

En Piet, die zei toen heel subiet:

Vraag in Radio-Expres om raad!

En als je 't nu heel spoedig doet,

— Die rebus is niet mis —

Dan krijg j' een condensator toe

Die fijn verstelbaar is.

Breda.

L. N.

pod-Draper, Hilversum, piano; dr. H. M. Leopold, Hilversum, viool; de heer J. Droogleever Fortuyn, Bussum, viool.

Het programma is: Sonate voor 2 violen en piano, Händel; Aria Mignon (zang), Thomas; Sonate in e (piano), Beethoven; Andante sostenuto (viool), Sjögren; Zigeunerlieder (zang), Brahms; Andante concert (voor 2 violen en piano), Bach; Ave Verum (zang, viool en piano), Mozart; Hochzeitstag auf Trolldaugen (piano), Grieg; Wiegenlied (zang), Brahms; Ave Maria (zang), Schubert; Ständchen (zang), Schubert; Chant Hindou (zang, viool en piano), Bemberg.

Rapporten over het gehoorde worden als steeds gaarne door de N. S. F. ingewacht.

Omroepstation te Groningen.

Sinds eenige weken is te Groningen een zendstation voor telefonie werkzaam op ± 1100 M. golflengte. Het is n.l. het zendstation der N. V. Groningsche Electriciteits Mij „Gema, Groningen”.

De werkuren van bovengenoemd zendstation zijn de volgende:

Iederen avond van 7—7.15 u.: weerbericht van het K. M. I. te de Bilt, telefonisch herhaald; des Maandags van 8—9 u. n.m., pianomuziek; des Zaterdag van 7½—8½ u. n.m. pianomuziek.

Vereenigingsnieuws.**Propagandacursus voor Amateurs.****Afd. den Haag.**

Het bestuur der afd. Den Haag deelt mede, dat bovengenoemde cursus, te geven door den heer J. J. Numans in de bovenzaal van Hôtel de Gouden Kroon, Frederik Hendriklaan 119, zal aanvangen Vrijdag 19 October des avonds te 8 uur.

Een nieuwe generator voor hoog- en laag-frequeente wisselstroomen.

Voor de afd. Den Haag houdt de heer J. J. Numans Zaterdag 20 October in het gewone afdelingslokaal een voordracht met demonstratie over een nieuwen generator voor hoog- en laag-frequeente wisselstroomen.

Voorloopig programma der Transatlantische Proeven.

De Commissie voor Transatl. Proeven der N. V. v. R. meldt ons:

Het voorloopig programma voor de transatlantische proeven is als volgt samengesteld:

Fransche amateurs zenden: Dec. 22/24/26/28/30 Jan. 1/3/5/7/9.

Engelsche amateurs zenden: Dec. 23/25/27/29/31 Jan. 2/4/6/8/10.

Uren van 0100-0600 G. M. T. Golflengten zullen variëren tusschen 175-225 Meter.

Het instellen van z.g. „free for all periods” wordt nog overwogen.

Direct na afloop hiervan, dus 11 Jan. zal worden getracht verbindingen te vormen tusschen Engelsche- en Fransche- eenerzijds en Amerikaansche amateurs anderzijds.

Nadere mededeelingen volgen in „Radio Nieuws”.

Vragenrubriek.

Stukken voor deze rubriek in te zenden op een afzonderlijk vel papier (of briefkaart) met opschrift „Vragenrubriek”.

Zevenhoven.

H. C. H. — Kan het door u gehoorde ook in verband staan met het vermelde in vorig R.-E. in antwoord aan W. B. te Zwolle? ?

Rotterdam.

G. A. E. K. — Eigenlijk kan men het voorkomen van zulke fouten niet wijten aan den leverancier. Dit zijn fouten, die in dit oude, maar toch nog voor goed gehouden materiaal eerst nu aan 't licht komen en hem zeker ook niet bekend waren. Als het isolatie-materiaal door eboniet is te

vervangen, zal dit wel verbetering geven.

J. H. — Uw versterker is volgens teekening in orde. De kortsluiting der gl. dr. contacten 1ste lamp laat de accu nutteloos stroom geven. Die kortsluiting kan er geheel uit. Dan D en E aan te sluiten aan klemmen sec. cond. ontvangtoestel. Verder is er voor ongedempten een zwevings-toestel bij noodig. A is verbinding voor — accu en — hsp., B voor + accu. C voor + hsp. De lampen zullen met de weerstandjes 6 volt noodig hebben. Voor 4 volt zouden andere weerstanden noodig zijn.

G. v. O. — Bij uw montage doorloopt de stroom voor de parallel geschakelde lampen één regelweerstand. Dat maakt altijd bijregeling bij bij-schakeling en afschakeling van lampen noodig. Heeft u lampen, waarbij die lastpost onmisbaar is? Verwijder hem anders maar liever. Een lekweerstand op den roostercond. der 2de laagfr. lamp zal vermoedelijk verbetering geven van het bijgeluid. Ook kunt u verwisseling der verbindingen van gloeidraad en rooster naar de transformatoren beproeven. Goede transformatoren slaan bij wat hoge plaatspanning niet door.

H. O. R. — Dank voor de gezonden stukjes, die wij gaarne plaatsen; ten deele in R. N. Wanneer u 't onderhanden onderzoek klaar is, ook daarover gaarne een stukje. Publicaties in buiten. bladen vallen nooit onder de Nederlandsche wet. Wij nemen het met de bedoelde kwestie trouwens zóó heel nauw niet, al is de positie hier twijfelachtig.

J. F. A. W. — Voor een schema van den Reinartz-ontvanger kunnen we u verwijzen naar Radio Nieuws April j.l. pag. 115. Wij zullen zoo mogelijk in een volgend R. E. het schema ook nog eens geven.

W. H. M. — De inrichting, waarop u doelt, is een zeekring, parallel op de primaire van den ontvanger, waarmee vooral storing van ongedempten en telefoneers op andere golf wel zijn weg te werken. Tegen luchtstoringen geeft 't niets of weinig. Het voordeel van 't gebruik daarbij van een condensator met 3 stel platen begrijpen we niet.

A. de V. — De dubbele variometer kan worden gemonteerd in een honingraattoestel voor 3 spoelen of zelfstandig worden afgemonteerd volgens fig. 66 Amateurstation.

D. W. — Als u ziet hoe fig. 66 en

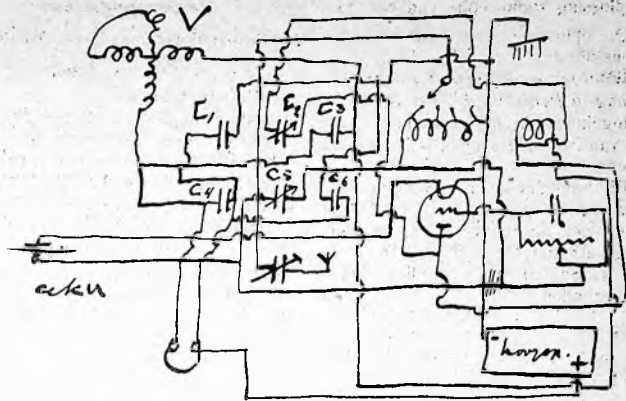
89 zijn gecombineerd in 95, zal het u niet moeilijk vallen, ook 108 en 89 te combineren. Maar u moet het boek ook werkelijk lezen. Wij kunnen niet voor ieders speciale verlangens en toevallige lampcombinaties afzonderlijke schema's gaan leveren. Een amateur dient zelf eenige moeite te nemen. In 108 kunt u een éénpoligen schakelaar zetten om de eerste lamp aan en uit te doen. Dat is genoeg. Wilt u de anodebatterij afzonderlijk kunnen aftakken, dan is de schakelaar van fig. 96 noodig. (Deze fig. is alleen in 4den en 5den druk geheel in orde).

Amsterdam.

J. de P. — Dank voor toezending van het no. „Radio-Globe” met de „Kaufman-circuit”. Wij zijn wel wat sceptisch gestemd tegenover nieuwe schema's in radio-bijbladen van Amerikaanse kranten, die schijnbaar duidelijk geteekend zijn, maar bij nadere beschouwing wel opzettelijk onherkenbaar verdraaid blijken, „om het moeilijk te maken”. Dit geval biedt mogelijkheden om op soortgelijke wijze als door Flewelling aangegeven, het Armstrong-super-effect te krijgen. Maar dat op een antenne, met iets als drievoudige koppeling en met de primaire tevens als terugkoppelspoel (herleving van het schema-Bal) dat is ons te kras om er experimenteertijd aan te besteden. Er zitten elementen in voor misschien wel eens sterke, maar geweldig gestoorde en anderen storende ontvangst. Het is radio-bolsjewisme.

M. C. H. H. — Op een normale spoel 250 is de 1000-metergolf niet te halen. Dat u op bedoeld toefsel deze moet gebruiken, ligt o. i. aan de spoelen, die dan wel een kortsluiting tusschen windingen zullen hebben. Dat is alleen door golfmetingen na te gaan.

H. J. v. d. H. — Het volledig na-gaan van uw schema is een heel werk, maar fouten zien wij er niet in. Alleen het gebruik van één regelweerstand voor de gloeidraden van 3-lampen (zeker SS?) is minder goed en gevaarlijk voor de lampen. Als u er 1 of 2 uit draait voordat oog op de versterkt-onversterkt schadreigen de 2 of 1-overblijvende door te branden. Voor zekerheid zijn 3 regelweerstand nodig. De aanbrenging der inrichting van fig. 115 Amateurstation wordt lastig met 't oog op de versterkt-onversterkt schakelaars. Wij kunnen dat niet zoo maar in uw ontwerp in tekenen. Wat den transformator met ijzerdraadkern

Onze Schema-rebus.

Bovenstaand schema werd ons ingezonden door Karetje met 't volgend schrijven:

Beste m'nheer Feenstra.

Deze wat ze in America 'n hookup noemen hebt ik ofergetekend van 'n Engels boek verbroetert door wat 'k er zelfs bij heeft uitgevonde. 't Werkt beslist goet as je dat akelige kleine stukkie draat dat is doorgehaald d'r uit kragt. Het is met indintief gerugkoppeling, want stemmen van 't plaatspoel met C₂ wat moes gaan, dat is mis en toen heeft ik een farionmeeter V in de plaatkring geset wat voor alle golfe het best wil werke as C₂ 2 mycrofarad is, maar dan geef draaie aan V niks, maar as V er niet in is, gaat het ook niet. Kan U mijn ook late weeten hoe dit soo komt en dattie tog best ontvangt met groette.

Karetje.

P.S. Ik hebt 't ikspres getekent net as ik het op 'n plank heeft staan. Mij atenne is best veriseleerd.

Onze Vragenrubriek-redacteur moet

— om tot beantwoording te kunnen geraken, — beginnen met een overzichtelijke schets te maken van het schema. Hij roept daartoe de hulp in van onze lezers. Voor de duidelijkste tekening wordt een prijs uitgelooft. Eischen zijn: teekenen in een vorm, waarin gewoonlijk zulk een schema wordt gegeven; stippen van onderdelen, die voor de werking overbodig zijn, zóó dat hun overbodigheid met één oogopslag blijkt.

Bij het inkomen van gelijkwaardige oplossingen zal de prijswinnaar uit de inzenders dier oplossingen bij loting worden aangewezen.

De prijswinnaar mag een keus doen uit:

a. een fijnregelbare draaicond. General Radio Co. beschikbaar gesteld door den heer A. Posthumus te Baarn,

b. een Nutmeg-laagfreq. transformator, beschikbaar gesteld door de fa. van Santen en Co. te Amsterdam.

Inzending van oplossingen tot Dinsdag 23 Oct. 12 uur.

betreft, als u fig. 94 bekijkt en ziet hoe de omgebogen kernraden daar liggen, zult u toch wel zien wat de bedoeling is. Als u het volgens de fig. uitvoert, is het goed.

Ph. H. H. — Voor laagfrequent-transformatoren zoowel voor eerste als volgende lampen geven wij de voorkeur aan 1 : 4 à 1 : 5 boven hoogere verhoudingen.

Over hoogfrequenttransformatoren hopen wij in volgend No. R. N. een artikel te publiceren. U kunt de twee windklingen daarbij direct op elkaar winden om een ebonieten vorm.

Y. U. K. — De door u gevraagde nos. van R.-E. zijn voor het meeren-

deel al lang uitverkocht. Abonnement R.-N. kost f 9.—. Leden der vereniging (f 8.— per jaar) hebben R.-N. gratis.

Oss.

K. E. v. d. D. — Wanneer op een eiken frontplank alle onderdelen op kleine stukjes eboniet zijn gemonteerd en geen blanke draden het hout raken, is een ebonieten frontplank niet nodig. Op uw overig schrijven komen wij in het volgend no. terug.

Groenlo.

H. J. L. S. — Het door u gezonden schema toont de lamp van gloeidraad naar rooster kortgesloten. Daar moet

of de afstemcond. of de spoel tus-schen komen. Dan is het goed en dan is het 't eenvoudigste, (maar niet storingvrije) schema voor Engelsche telefonie, vooral met dubbel. lamp.

Zorgvlied.

E. B. — Zie R. E. van 16 Aug. No. 25 pag. 2.

Den Haag.

F. H. V. — Ons weekblad telt zijn abonné's inderdaad bij de duizenden. Dank voor uw waardeering. Wij kunnen evenwel in 't algemeen juist door de massa lezers geen keuring van onderdeelen op ons nemen. Dat de kwaliteit der piano bij draadlooze overdracht een rol speelt, is zeker, maar men mag aannemen, dat die in 't algemeen wel goed is.

R. de B. — Uw schema is geheel in orde en zal met Fransche hoogvacuumlampen zoo goed werken. In 't algemeen bevelen we u hoogv. lampen aan (bij Fransche zijn de gloei-draad weerstanden niet noodig). Sommige andere soorten hebben of regelbare roostersp. of roostercondensatoren ook voor de versterkerlampen noodig.

W. N. G. — Zondagnmiddag heeft PCGG gewerkt. Waar uw ontvanger een gewone primair-ontvanger is en het schema geheel normaal, kan het gillen uwer lamp en de slechte ontvangst van telefonie daaraan niet liggen. Waar u ook de anodespanning al varieerde (wat bij een laagvacuum-lamp wel eens wat zoeken kost), vragen we ons af of de toevoerdraden naar de terugkoppelspoel ook verwisseld moeten worden.

Ch. H. S. — Het Draadloos Zendstation verschijnt spoedig in 2de druk, aanzienlijk aangevuld. Dat u met toestel volgens fig. 84 Amateurstation voor 1050 meter bij aansluiting van een raam in stop R spoel 50 noodig had en bij aansluiting aan antenne-aarde spoel 150, zal komen doordat in het laatste geval de cond. parallel zal zijn geschakeld, hetgeen hier be-teekent: raam en spoel ook parallel aan elkaar (gezamenlijke zelfind. kleiner dan van één van beiden); in het eerste geval komen spoel en raam in serie (gezamenlijk som der zelfinducties). E V E 173 lampen zijn beter dan E V N 171. Uw raamontvanger is goed gecombineerd in toezonden schema, maar waar u met 1 lamp hoogfrequent wilt werken, zouden we het zóó toch niet doen. Dan lijkt ons een inrichting volgens schema C. J. B. R. E. No. 19/20, waarbij spoel A L

door het raam wordt vervangen en verder vervangbare honingraatspoelen worden gebezigt, handiger en bovendien geschikt voor alle golven.

J. U. M. de K. — Het verschijnsel, dat als u met sec. cond. afgestemd staat, draaien aan den pr. cond. in bepaalden stand afslaan der lamp ten gevolge heeft, is normaal. Dat is juist het middel om de goede pr. afstemming te vinden (zie vroegere Nos. R. E.). Wanneer de primaire is afgestemd, neemt de antenne energie op, en wel bij bepaalde koppeling zóó veel, dat de lamp niet kan gene-

„Radio-Expres”

Helpt u aan succes!

Het geringe offer:

Een abonnement,

Maakt van u een boffer

In uw experiment

Als radio-amateur!

En, als men dan zegt:

Wie gaf u daarin les?

Dan antwoordt gij terecht:

Wel, „Radio-Expres”!

Want... dan bekent ge kleur.

Den Haag.

J. Marinus.

reeren. Als u dat punt heeft gevonden, moet u of primaire koppeling verzwakken of terugkoppeling versterken om tóch weer te genereeren.

E. H. G. — Van enkel katoenomwonden draad 0.1 m.M. zult u 75 windingen in den c.M. krijgen, dus op 50 m.M. lang spoeltje 375 windingen. Om er 4000 + 20.000 te krijgen, zijn dus bijna 65 lagen noodig, die met isolatie tussschen pr. en sec. wel 1 c.M. hoog worden. Is de kern 1.5 c.M. diameter, dan is de buitenste winding dus $1 + 1.5 + 1 = 3.5$ c.M. diameter en de gemiddelde diameter der windingen $\frac{3.5 + 1.5}{2} = 2.5$. De gem. lengte eener winding is dan $3.14 \times 2.5 = 7.85$ c.M., wat voor 24.000 windingen wordt een draadlengte van 1884 meter. Het gewicht daarvan is een kleine 2 ons.

Ontvangst met pr. spoel vlak tegen sec. is meestal een gevolg van geheel buiten afstemming zijnde primaire. Zet de spoelen maar eens van elkaar en zoek dan de ware afstemmingen, dan zal ook de terugkoppeling niet meer zoo abnormaal doen.

Bij inbouw van onderdeelen moeten de rooster-roosterc. met lek-spoel zoo kort mogelijk aan elkaar worden verbonden. Verder kruisende en wel langs elkaar loopende draden vermijden.

DRAADLOOZE CARICATUREN.

„Zeer vaste koppeling”.

P. J. S. — Zie uw telefoonsnoer eens na of laat het nazien.

's-Gravendeel.

J. v. d. L. — Uw montage-draden zijn goed en voldoende dik. Wij vermoeden, dat aan uw spoel 200 of 150 iets mankeert. Kunt u niet eens andere leenen en probeeren welke de schuldige is?

Oldeboorn.

J. C. v. D. — Uw eerste vier vragen vindt u in een artikelje beantwoord. Ten aanzien van de vijfde vraag zouden wij op 't oogenblik geen goeden uitweg weten aan te geven.

Hilversum.

K. H. — De Engelsche stations werden de laatste twee weken door velen minder goed ontvangen, vooral als zij met lijnoverbrenging werken. Het afzakken van het geluid na aanvankelijk goede instelling zal echter liggen aan vermindering der spanning aan uw lamp, hetzij door vuile accu-contacten of anderen toenemenden weerstand in de gloeiketen.

Krabbendijke.

A. J. V. — Alle aanwijzingen vindt u in „De accumulatoren batterij” door W. J. C. Eikendal (Bibl. voor Auto-en Motortechneek). Daar wordt aanbevolen voor onbepaald opbergen der accu: batterij ontladen, platen uitnemen, positieve en negatieve afzonderlijk in gedistilleerd water in glazen vat zetten om alle zuur te verwijderen (eenige malen herhalen) daarna drogen en in droge ruimte bewaren. Houten separators in zwak-zwavelzuur bewaren. Bij niet gebruik ge-

durende korteren tijd: flink doorladen, zuur corrigeeren en op hoogte brengen, buitenzijde goed schoon maken, klemmen invetten met vaseline. Minstens om de 2 maanden nog eens nieuwe lading geven.

Delft.

J. R. — Wanneer uw dubbele variometers het aantal windingen hebben voor bepaalde golfengte, maar deze golfengte niet halen, denken we, dat u de spoelen kleinere diameter hebt gegeven of te kleine draaicondensatoren gebruikt. Ook uw honingraatspoelen zijn vermoedelijk van afwijkend maaksel of hebben kortgesloten windingen.

Rusquert.

D. B. B. — Het superregeneratieve schema van Armstrong is gepubliceerd in Radio Nieuws van 1 Augustus j.l. Het is, bij gebruik op de antenne, een sterk etherverpestend schema, een op zichzelf merkwaardig effect, maar lastig en grillig van instelling.

Rozenburg.

D. A. — Een afzonderlijk boek met praktische raadgevingen bestaat niet. In 't algemeen is een toestel met gelijkcontacten voor telefonie minder geschikt wegens de nooit geheel zekere contacten. Dat zal ook bij u de oorzaak der grillen zijn. Bijgeluiden bij de ontvangst zijn er overigens van storende stations en luchtstoringen haast altijd. De lamp kan nooit te dicht bij den r. c. zijn gemonteerd, maar van een toestel met honingraatspoelen verwachten we voor u verbetering. Wij geven de voorkeur aan uw antenne a c, 2 draads.

Deventer.

F. H. H. N. — De verschillen in ontvangsterkte der Engelschen loopen ook in dezelfde plaats uitéén. Terwijl bij sommigen Newcastle het best is, komt bij anderen Londen beter door. Wij zelf bemerkten tusschen dag- en avondontvangst nooit veel verschil voor deze telefonie. Wel omstreeks zonsondergang onregelmatige wisselingen.

Driebergen.

v. D. — De Marconi-zwak-gloeiende lamp, die bij 2 volt ongeveer 0.4 amp. neemt, dus heel weinig minder stroom dan elke gewone lamp, achten wij voor branden op een droge cel weinig geschikt, tenzij u zoo goede cel neemt, dat elke andere lamp er ook op kan branden. Van Philips zijn

Dagelijksche telefonie-omroep.

Uren in Amsterdamschen tijd.
6.20 v.m.—4.50 n.m. Königswusterhausen, roepletters L P, golfengte 4000 meter; met onderbrekingen.

7.— v. m. Eiffeltoren, roepletters F L, golfengte 2600 meter. Weerbericht.

8.15 v.m.—4.30 n.m. Persbureau Vaz Dias Amsterdam, roepl. P C F F, golfl. 2000 meter, pers- en marktberichten, n.l.: 8.15—8.30; 10—10.15; 11.30—11.35; 11.45—11.55; 12.15—12.30; 1.05—1.20; 3—3.30; en 4.15—4.30. Zondags niet.

10.05 v. m. Lyon roepl. Y N, golfl. 470 meter. Weerbericht, concert.

11.35. Eiffeltoren, roepl. F L, golfl. 2600, weerbericht.

11.50—12.50. Londen, 2 L O, 363 meter.

12.20. Haren (Brussel), roepl. BAV, golfl. 1100 meter. Weerbericht. Zondags niet.

12.50 Levallois (Soc. Française Radio Electricque) roepl. S F R, golfl. 1780 meter. Berichten.

1.10 Levallois, S F R, 1780 meter. Concert.

1.30—2.45 n.m. Ver. v. d. Eff.handel Amsterdam, roepl. P C F F, golfl. 2000 meter, effectenkoersen en valuta's n.l. te 1.30, 1.45, 2, 2.15, 2.30 en 2.45. Zondags niet. Des Zaterdags 10.30—11.30 met tusschenpoozen.

2.60 Levallois, S F R, 1780 meter. Beurs.

3.50 n.m. Eiffeltoren, roepl. F L, golfl. 2600 meter. Beurs.

3.50—4.50. Birmingham, 5 I T, 425 meter, Glasgow, 5 S C, 415 meter, Newcastle, 5 N O, 400 meter en Manchester, 2 Z Y, 370 meter. Concert.

4.50—6.15. Levallois, roepl. S F R, golfl. 1780 meter. Beurskoersen, concert.

5.10. Haren (Brussel) roepl. B A V, golfl. 1100 meter. Weerbericht.

5.20—10.50 n. m. Engelsche omroepstations: Cardiff, 5 W A, 353 meter; Aberdeen 2 B D, 495 meter; Londen 2 L O 363 meter; Manchester, 2 Z Y, 385 meter; Newcastle 5 N O, 400 meter; Bournemouth 6 B M, 385 meter; Glasgow, 5 S C, 415 meter; Birmingham, 5 I T, 425 meter. Toespraken, concert.

7.20. Eiffeltoren, roepl. F L, golfl. 2600 meter, weerbericht.

8.50—10.50 n.m. Levallois, roepl. S F R, golfl. 1780. Berichten, concert.

10.35 n. m. Eiffeltoren, roepl. F L, golfl. 2600. Weerbericht.

spoedig lampen te verwachten, die veel minder stroom nemen.

Haarlem.

M. C. C. v. V. — Uw briefkaart is bij ongeluk blijven liggen. De bedoelde foto in R.-N. zal naar een model zijn genomen, niet naar de werkelijkheid. Men gebruikt voor groote antennes gevlochten kabel.

Ermelo.

F. N. H. — Het blauwen eener lamp treedt alleen op bij laagvacuum als de plaatspanning te hoog is, dus de electronen zoodanige snelheid krijgen, dat door botsing met gasdeeltjes ionisatie ontstaat.

Voor uw doel is een éénankeromvormer of goede trillergelijkrichter het best. Wij zullen u eenige opgaven daaromtrent laten zenden.

Oosterhout.

P. v. B. — Om uw transformator meer spanning te doen geven, kunt u het aantal sec. windingen evenredig vergrooten. Om tevens meer stroomsterkte te leveren, moet hij geheel voor grooter vermogen gebouwd zijn, vooral met dikker draad. Zie voor berekeningen R. N. Maart-September.

Hulst.

A. de C. S. — Dat uw luidspreker op primair toestel goed werkt, maar bij inductieve ontvangst alleen in serie met telefoon, terwijl anders een geroffel optreedt, is wel vreemd. Is dit geluid ook aanwezig als de lamp niet genereert? Anders zoudt u kunnen probeeren, het huis van den luidspreker te aarden.

Tilburg.

N. E. F. — Verhooging der concentratie van de oplossing in een electrolytischen gelijkrichter heeft ten gevolge, dat spoediger bij zekere spanning de gelijkrichtwerking ophoudt en het sperhuidje op het aluminium vonkend doorslaat. Hoogere concentratie is dus alleen goed als u bij lagere spanning grootere stroomsterkte moet gebruiken. Het in R.-N. genoemde amm. biphosphaat is het gewone amm. fosphaat uit den handel. In elk geval zult u niet de volle netspanning moeten gebruiken, maar deze moeten neertransformeeren.

Schoten.

A. H. — U schijnt te werken met primair-ontvanger, waarbij de plaatspool niet met de roosterspoel is gekoppeld, maar genereeren alleen wordt verkregen door afstemming

der plaatspoel. Dat is geen erg zekere methode bij een primair-ontvanger. Het gaat niet voor alle golven even goed. Gebruikt u maar liever eens de gewone terugkoppeling. Dat u muziek van Londen hoorde, enkel met kristal en daaraan parallel staanden cond. en telefoon in de antenne, zal wel komen doordat uw lange antenne met die seriecap. direct ongeveer op Londen afstembaar is. Toch een aardig resultaat!

Maarssen.

A. v. H. — De stations TSV en 6 A zijn op 1100 meter Zondag vóór 3 uur ook te den Haag gehoord. Bekend zijn ze niet.

Gorinchem.

M. de R. — Zie onder Maarssen. Er zijn er dus nog meer: No. 23, No. 4, ZA en PTG en ze werken dus geregeld Zondags tot 2 of 3 uur?

Wegens het enorm groote aantal brieven met vragen moeten wij de beantwoording van een niet onbelangrijk gedeelte uitstellen tot de volgende week.

KLEINE ADVERTENTIES.

(uitsluitend onder letters; firmanamen mogen er niet in voorkomen).

Prijs 1—5 regels f 2.50; elke regel meer 50 cent, alles bij vooruitbetaling.

Radio Ontvangtoestel met drie lampen door omstandigheden te koop; met één lamp detect. 2×1 . freq. versterkt; met één Accu. 50 Amp. uur 2 stel kop telefoons 4000 Ohm, merk Seibt met prima eerste klas spoelen en een dubbele variometer te zamen f 200. Brieven onder No. R.E. 109 bureau van dit blad.

Sounderen leeren

in den kortst mog. tijd, speciaal voor amateurs te R'dam, zeer billijke cond. Alleen 's avonds of Zondags vm. Brieven onder No. R.E. 110 bureau van dit blad.

HOOGFREQUENTIE-VERSTERKING.

AMATEURS!

Gebruikt voor telefonieontvangst hoogfrequentie-versterking en vraagt alvorens tot het bouwen van een versterker over te gaan bijzonderheden over onze

RADIOLA TRANSFORMATOREN.

Terwijl een ca. 80.000 Ohm weerstand bij een Fransche lamp in weerstandsversterker voor korte golven een versterkings-coëfficiënt geeft van ongeveer 2 en voor golven van 1500—2600 meter ongeveer 6 bereikt men met de Radiola transformatoren resp. de coëfficiënten 8 à 10 en ruim 10.

Prijs f 4.25.

S. F. R. - Lange Poten 15^a - DEN HAAG.

RADIO TECHNISCH BUREAU

„BROADCAST”

Douzastraat 34 — Den Haag.

Luidsprekers: type Brown, een geheel nieuw soort
Merk „D. T. W.” f 22.50
„Hallaphone” type A 55 cM. f 30.—, type B 35 cM. „ 27.—
„Brown” type H 2 f 33; „Amplion” Junior „ 82.50
„S. F. R.” zonder filter f 53.—; met filter „ 70.—
Telefoons „S. F. B.” prima met 3 jaar garantie „ 12.—
„Germany” 2×2000 Ohm, zwaar vernikkelde uitv. „ 10.—
Transformatoren Eng. type „F. Y. S.” enorm
succes „ 6.50
„Nutmeg” prima met 2 jaar garantie „ 13.—
Condensatoren „Murdoock” v. tafelm. 1000 cM. f 9.50;
500 cM. f 8.40; voor inbouw 1000 cM. f 9.70; 500 cM. f 8.15.
(Alleen met knop en schaal) Fijnregelcondensatoren f 3.—
Variable lekweerstand voor inbouw „ f 2.50
Honingraatspoelen ongemonteerd nrs. 25 t/m 500 „ 6.90
gemonteerd nrs. 25 t/m 500 „ 14.90
Lampen E. V. E. 173 f 3.—; E. V. N. 171. „ 1.50
Voorts alle soorten ontvanglampen voorhanden; alsmede
Philips zendlampen.

LAADSTATION VOOR ACCUMULATOREN!

De Theoretische Grondslagen van Magnetisme en Electriciteit

DOOR

DR. IR. N. KOOMANS.

Prijs f 3.50.

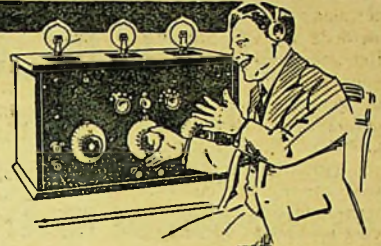
Alom bij den Boekhandel verkrijgbaar en tegen
inzending van het bedrag bij den Uitgever

N. VEENSTRA,

Laan van Meerdervoort 30,
DEN HAAG.

Keihard!

Wanneer ge werkelijk genot wilt hebben van Uw toestel, bedenkt dan, dat Uw succes afhangt van Uwe lampen. Wij beschikken over een staf van een 10-tal Doctoren, Ingenieurs en Laboratorium-onderzoekers. Onze lampen voldoen dan ook aan de hoogste eischen en verzekeren prachtige resultaten.

PHILIPS

Philips

GEHOORZAAL
„CONCERTOFOON”
 462 SINGEL b/h Koningsplein.
 AMSTERDAM. - Tel. 35222.

GEOPEND DAGELIJKS
 VAN 9-6 UUR.

Wij verkopen
 de nieuwste en beste

RADIO-ONTVANGTOESTELLEN en TOEBEHOREN.

Vraagt geïllustreerde Prijscourant.

VERTEGENWOORDIGERS:

'T GOOI
 GOOISCHE FOTOHANDEL
 KERKSTRAAT 106
 HILVERSUM
 TEL. 1116.

DORDRECHT
 GEBR. VAN DIJK
 112 NOORDENDIJK
 TEL. 923.

TELEFUNKENARTIKELEN.

A. VIJFTIGCHILD
 GRAAFSCHEWEG 30, NIJMEGEN.

Direct uit voorraad:

- K. Lampen speciaal voor versterking . . . f 1.85
- Honingraatspoelen. 10 stuks 25-400 . . . 6.80
- Luxe montage-eboniet, nikkel cellul, per sp. " 1.-
- Dubbeltelefoon (pracht geluid) . f 9.- en " 15.-
- 100-1000-10000 vond. versterkers incl. de lampen:
 f 25.-; f 35.-; f 45.-; f 55.-.
- Telefunken E, ontvangoestel voor universeel gebruik.
 Schitterende muziekontvangst.
- Gecombineerd Variometer-Honingraatstelsel f 45.-.
- Hiermede bereikt men alle golflengten van 200-25000 M.
- Telefunken D, met ingebouwden tweelamplangfrequent-
 versterker (300 vondig) geheel mahoniehout-eboniet,
 superieur werk t 150.-.

Radio Technisch Bureau Herm. Verseveldt.

Hugo de Grootstraat 98-100. Tel. M. 4969. Den Haag.

Zaterdag a.s. begint een

groote uitverkoop

van **nieuwe en gebruikte „TELEFUNKEN”**
 ARTIKELEN. Kristal Ontvangers, Variometers,
 Versterkers, Schottky Versterkers, Telefoons
 enkel en dubbel, Golfmeters, complete gedempte
 Zenders, Variable Condensatoren, Siemens
 Anode Batterijen.

U zult verbaasd staan!!!

Wij geven het weg om ruimte te maken voor
 nieuwe artikelen.

GENERAL RADIO Co.

Condensators zijn in ieder opzicht perfect,
 en laag in prijs.

VRAAGT OFFERTE!

A. A. POSTHUMUS, BAARN.

TROMPLAAN 4a. — Telefoon 515.

SCHRACK

ONTVANGLAMPEN

MET DUITSCHE OF FRANSCH E VOET

UITERST SOLIEDE CONSTRUCTIE

PRIJS f 6.-

HANDELAREN BELANGRIJKE KORTING.

NED. RADIO MIJ. SECO.

NASSAU OUWERKERKSTRAAT 3 DEN HAAG.

SMITH & HOOGHOUDT.

KEIZERSGRACHT 6

TEL. 34163.

AMSTERDAM.

Onze Ontvangtoestellen blijken een groot succes.

Vraagt U eens een catalogus, welke gratis wordt toegezonden.

MAGAZIJN „EDISON”

Hoogstraat 287 -- Telefoon 11956

ROTTERDAM.

Speciaal adres voor Handelaren voor Eerste Klas Fransche Ontvangtoestellen en alle soorten onderdeelen, zooals Fransche Condensatoren, Transformatoren, Métallampen met porceleinen voet en S. I. F. lampen.

Zeer concurreerende prijzen.

Vraagt onze geïllustreerde prijscourant.

Radio Electro Technisch Bureau

VAN SANTEN EN SCHILLING

Zwartjanstraat 69 — ROTTERDAM.

Wij brengen een geheel nieuw soort fijnregel condensator met micro meter instelling, plaatsruimte in het toestel slechts $2\frac{1}{2}$ cM².

Zeer gemakkelijk in ieder bestaand toestel te plaatsen. Prijs compleet met knop f 8.—

2 lampstoestel compleet met lampen type R. E. II W. en telefoon golfengte 300—3800 M., op bestelling in 4 weken leverbaar, werkt zonder honingraatspoelen. Prijs f 75.—

1, 2, 3, en 4 lamps toestellen eigen fabrikaat uit voorraad leverbaar.

Wij zijn ten alle tijden gaarne bereid U de noodige inlichtingen te geven, alsmede met schema's behulpzaam te zijn.

Onze veeljarige vakkennis is uw garantie.

Cie. Radio-Maritime.

LEUVEHAVEN 8, ROTTERDAM.

TELEFOON 14036.

S. F. R. ONTVANGLAMPEN

Type R. A. f 6.50

Type R. P. f 7.50

Handelaren vraagt Uwe condities!!